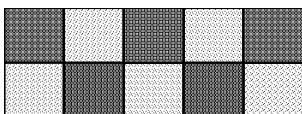

ШАХ

В ТРЯВНА И ПО СВЕТА

БРОЙ 15. ФЕВРУАРИ – МАРТ, 2003г.

ISSN 2367-8445

III Традиционен пролетен турнир

ИЗДАНИЕ НА ШК “ТРЯВНА - 2001”

ДНЕС

3 - 13

- Една интересна инициатива! 3
- Внимание! Отстъпваме позиции 4 - 5
- Трети традиционен пролетен турнир 5 - 8
- Общинско отборно първенство 9
- Номинация Шахматен Оскар на ШК “Трявна-2001” 10
- Избрани партии от пролетния турнир 10 - 12

ПО СВЕТА

14- 17

- Рекорден сеанс в Хавана
- Каспаров срещу Deep Junior

НЕКОРОНОВАННИТЕ ШАХМАТНИ КРАЛЕ

18 - 19

- Луи Шарл де Лабурдоне

ИЗБРАНИ ПАРТИИ

19 - 20

ЗНАМЕНИТИ КОМБИНАЦИИ

20 - 21

- Унищожаване на защитата

ДЕБЮТНИ КАТАСТРОФИ

21

ГРОСМАЙСТОРИ И СЕКУНДАНТИ

22

- Находката на Ефим Гелер

ЗАБАВНИ СТРАНИЦИ

23 - 28

- III Конкурс за решаване на задачи и етюди
(№5, №6, №7, №8) 28

Редактори:

Йонко Георгиев
Божидар Генчев
Ивайло Белев

Сътрудници:

Кольо Дабков

За контакти:
www.tryavna2001.org

Една интересна инициатива!

По предложение на г-н Борислав Атанасов на 15.02.03 в заседателната зала на Община Трявна се проведе контролна среща между отборите на ШК “Трявна – 2001” (момчета) и ШК “Орловец ‘97”, Габрово (момичета). Основната цел на този турнир бе последна проверка преди отговорните състезания както на нашите момчета, така и на момичетата от Габрово, чийто треньор е г-н Атанасов. Със задоволство можем да споделим пред читателите, че тази интересна инициатива определено изпълни предназначението си, защото всички, и организатори, и участници се убедихме в нейната безспорна ефективност. Този факт породи и замисъла от следващата година нашия шахматен клуб да стане традиционен домакин на един още по-мащабен турнир, вече с участието и на нашите приятели от Дряново и В. Търново, защото несъмнено от него всички ще имат полза.

На тази първа среща състезателите бяха разделени в две възрастови групи. Големите сътвориха доста интересни партии и крайните резултати са подвеждащи, тъй като всяка партия между тях бе съпътствана от двуостра безкомпромисна игра. Ивайло Белев и Петър Христов не успяха да покажат стопроцентово уменията си, но играта им срещу Нора Георгиева и Невена Ялъмова беше добра. А в партиите на Нора и Невена категорично личи почерка на специалист като г-н Атанасов и всички се уверихме, че за тези две момичета успехите тепърва предстоят.

№	Участник	1	2	3	4	точки	място
1.	Невена Ялъмова (Габрово)	♔	0	0	½	½	IV.
2.	Ивайло Белев (Трявна)	1	♔	½	½	2	II
3.	Нора Георгиева (Габрово)	1	½	♔	0	1½	III.
4.	Петър Христов (Трявна)	½	½	1	♔	2	I.

За турнира на по-малките не може да се говори с подобни суперлативи, но и в него не липсваха интересни решения. Разбираемо е, че в техните двубои присъстваха и висок процент досадни грешки, но желанието за игра у състезателите гарантира техният бърз напредък.

№	Участник	1	2	3	4	5	6	точки	място
1.	Р. Маринов (Трявна)	♔	1	½	½	1	1	4	I/II.
2.	Хр. Стойкова (Габрово)	0	♔	0	0	½	½	1	V./VI.
3.	Д. Маринов (Трявна)	½	1	♔	½	1	1	4	I/II.
4.	К. Серафимов (Трявна)	½	1	½	♔	½	1	3½	III.
5.	В. Стойкова (Габрово)	0	½	0	½	♔	½	1½	IV.
6.	К. Русинова (Габрово)	0	½	0	0	½	♔	1	V./VI.

Внимание! Отстъпваме позиции

На 1 и 2 март в Дряново се проведе IX Традиционен турнир на ОУ “М. Райкович”. Поздравления за организаторите, които и тази година предложиха отлични условия за участниците, а опитът на М. Денев, Б. Атанасов и СТ. Стефанов допринесе за безпроблемното протичане на това състезание, спечелило вече име в шахматното общество. Честно казано, на дряновци тайничко им завиждаме и мечтаем и ние да сме домакини на подобен турнир, стига ръководствата на СОУ “П.Р.Славейков” или ОУ “Проф. П. Н. Райков” да проявят нужния интерес. Защото сме убедени, че подобен турнир на територията на Община Трявна ще бъде една мощна “оздравителна инжекция” по наболелия проблем – свободното време на подрастващите.

На турнира в Дряново нашият клуб участва с двама представители при най-големите и двама в групата до 14г. След контролата с Габрово, Ивайло и Петър трябваше отново да се изправят в двубой с Нора Георгиева и още няколко състезатели, докazали отдавна, че са на ти с шахмата. А борбата бе наистина оспорвана и всичко бе решено едва в последния кръг. Успехът на нашите момчета е заслужен, а трудът и сериозното им отношение към шахмата е в основата на техните добри игри. За никого техните челни места не са изненада. Затова и преди началото на турнира водачът на групата на шега и малко самонадеяно им сподели, че няма да имат проблеми и само от тях зависи кой ще завърши първи и кой втори!

№	Участник	1	2	3	4	5	6	точки	място
1.	Нора Георгиева ШК “Орловец ‘97”	½	1	0	1	0	1	3	III.
2.	Петър Христов ШК “Трявна–2001”	0	½	1	1	½	1	3½	I.
3.	Дарин Симеонов ШСК “Дряново”	1	0	½	0	½	1	2½	IV.
4.	Петя Иванова ШСК “Дряново”	0	0	1	½	0	½	1½	VI.
5.	Ивайло Белев ШК “Трявна–2001”	1	½	½	1	½	0	3	II.
6.	Стефан Ганев ШСК “Дряново”	0	0	0	½	1	½	1½	V.

Ръководството на ШК “Трявна – 2001” изказва своята благодарност на Ивайло и Петър за отличното представяне!

Не така безпроблемно стоят нещата при по-малките. Този турнир не бе от най-сполучливите за тях и в това няма нищо трагично. Тревожното обаче е, че в играта на Радослав(1,5/5т) и Добрил Маринови(2/5т.) “льснаха” сериозни пропуски и в най-основните принципи на играта във всички нейни стадии. В компанията на още 18 свои връстници, те по твърде категоричен начин доказаха, че в това отношение държат лидерството, но за съжаление отзад напред! Разбира се, че тук не трябва да търсим вина само у момчетата за тази печална истина. Може би и обучаващите не са намерили

най-точния подход за усвояване на теоретичния елемент в подготовката. Ясно е, че причината е комплексна. Нашите играха припряно. В играта им видяхме как се произвежда крайна пешка, как усилията на топ и две пешки срещу кон в ендшила достигат едва до реми(!), как не се използва силата на пешечното предимство и т.н. Жалко, защото всичко казано до тук изправя ръководството на клуба пред още по-големи проблеми. Какъв е изхода – трябва да се върнем от там откъдето започнахме, така или иначе пропуските трябва да бъдат отстранени. Защото Радослав и Добрил са способни момчета и още през есента ще им се наложи да бъдат вече основния гръбнак в отборните битки. Кураж момчета и постоянство, с общи усилия ще се справим с предизвикателството.

Трети традиционен пролетен турнир

Да, в кратката история на ШК "Тръвна – 2001" вече не е дръзко да говорим за традиция. Поне що се отнася до пролетния турнир, чието III-то издание се проведе на 15 и 16 март в читалище "П. Славейков". Основната цел на този турнир е да акцентираме не токова върху майсторството, колкото върху пропагандирането на шахмата в града. И знаете ли кой е най-големият успех на този турнир – отговорът е лаконичен, трябва само да погледнете снимката по-долу!

У някои тази снимка би породила смях, друг би се трогнал, всичко е въпрос на гледна точка. Редакцията обаче вижда в нея символика – шах в Тръвна е имало и ще има, въпреки трудностите! Тази година турнирът събра 18 участника (от 7- до 74-годишни). Още няколко проявиха интерес, но лични ангажименти не им позволиха да участват.

И така – седемгодишния Велислав Маринов след жребий определи:

Група “А”

“Желязната.” Съдбата избръзла със сблъсъка между нашите най-добри млади шахматисти още в началната фаза на турнира. Това автоматически изпращаше един от тях в борбата за 5-8 място. Така разбира се мислеха всички, освен ... Недко Недев! В крайна сметка, потърпевш от неочекваното трои се оказа Петър Христов, един от основните фаворити за първото място. За него обаче остава утехата, че въпреки загубата му срещу Ивайло бе съучастник в една от най-добрите партии на турнира, която ще ви представим по-долу. Финалните ходове бяха изиграни във взаимна цайтнотна обстановка. Можем само да предположим, какво ли щяха да сътворят тези момчета, ако разполагаха с повече време. Поздравления за Недко Недев. Още в първото си официално участие той се справи успешно (сътвори прекрасна миниатюра срещу Петър Христов), а семейният шахматен спор е гаранция за лидерска позиция и в бъдеще, защо не и на Градско първенство!

№	Участник	1	2	3	4	5	точки	място
1.	Ивайло Белев	👑	1	1	1	1	4	I
2.	Добромир Драгнев	0	👑	0	0	0	0	V
3.	Петър Христов	0	1	👑	1	0	2	III
4.	Александър Табошев	0	1	0	👑	0	1	IV
5.	Недко Недев	0	1	1	1	👑	3	II

Група “В”

Също тежка за участниците се оказа и група “В”, тъй като всички (изключваме Ваньо) можеха да завършат както първи, така и четвърти в групата. Все пак Николай Недев бе най-опитният и се справи с останалите по категоричен начин – 4 от 4. Несъмнено за Радослав Маринов второто място е успех, особено след нездадовителните игри напоследък. За Калин Серафимов, дългото отсъствие от шахмата отреди едва третото място в групата, макар, че възможностите му са далеч по-големи.

№	Участник	1	2	3	4	5	точки	място
1.	Калин Серафимов	👑	1	0	½	1	2½	III
2.	Иван Стоянов	0	👑	0	0	0	0	V
3.	Николай Недев	1	1	👑	1	1	4	I
4.	Радослав Маринов	½	1	0	👑	1	2½	II
5.	Валентин Иванов	0	1	0	0	👑	1	IV

Група “С”

Тук имаше само една въпросителна – Пенчо Илиев или Божидар Генчев. Двубоят помежду им определи и техните позиции по-нататък. В лицето на Стефан Узунов виждаме надеждна смяна на поколенията в клуба. Очакваме седемгодишния Велислав Маринов (вече с второ участие) да не изгуби интерес към шахмата. Разбира се, че сега всички го възприемат по-скоро като атракция на турнира (като най-малък участник), но дали в бъдеще Велко няма да стряска всички шахматисти в сънищата им?!

№	Участник	1	2	3	4	точки	място
1.	Пенчо Илиев	王	1	1	0	2	II.
2.	Велислав Маринов	0	王	0	0	0	IV.
3.	Стефан Узунов	0	1	王	0	1	III.
4.	Божидар Генчев	1	1	1	王	3	I.

Група “D”

И в тази група нещата се свеждаха до двама – Валентин Тачев или Добрил Маринов. Направи впечатление играта на дебютанта Мирослав Богданов и оттук нататък се надяваме да се виждаме по-често с него и в шах-клуба. Като цяло това беше най-леката група.

№	Участник	1	2	3	4	точки	място
1.	Валентин Тачев	王	1	1	1	3	I.
2.	Пенчо Драгнев	0	王	0	½	½	IV.
3.	Добрил Маринов	0	1	王	1	2	II.
4.	Мирослав Богданов	0	½	0	王	½	III.

Втори кръг

През втората фаза на турнира, която се проведе на 16 март, се определи окончателното класиране.

I – IV място		
Ивайло Белев	0:1	Божидар Генчев
Николай Недев	1:0	Валентин Тачев
Божидар Генчев	1:0	Николай Недев
Валентин Тачев	0:1	Ивайло Белев

V – VIII място		
Недко Недев	1:0	Пенчо Илиев
Радослав Маринов	1:0	Добрил Маринов
Радослав Маринов	0:1	Недко Недев
Пенчо Илиев	0:1	Добрил Маринов

IX – XII място		
Петър Христов	1:0	Стефан Узунов
Калин Серафимов	1:0	Мирослав Богданов
Петър Христов	1:0	Калин Серафимов
Стефан Узунов	0:1	Мирослав Богданов

XIII – XVI място		
Александър Табошев	1:0	Велислав Маринов
Валентин Иванов	0:1	Пенчо Драгнев
Пенчо Драгнев	1:0	Александър Табошев
Велислав Маринов	1:0	Валентин Иванов

XVII – XVIII място		
Добромир Драгнев	1:0	Иван Стоянов

Крайно класиране:

1. Божидар Генчев 5/5т.
2. Николай Недев 5/6т.
3. Ивайло Белев 5/6т.
4. Валентин Тачев 3/5т.
5. Недко Недев 5/6т.
6. Радослав Маринов 3,5/6т.
7. Добрил Маринов 3/5т.
8. Пенчо Илиев 2/5т.
9. Петър Христов 4/6т.
10. Калин Серафимов 3,5/5т.
11. Мирослав Богданов 1,5/5т.
12. Стефан Узунов 1/5т.
13. Пенчо Драгнев 2,5/5т.
14. Александър Табошев 2/6т.
15. Велислав Маринов 1/5т.
16. Валентин Иванов 1/6т.
17. Добромир Драгнев 1/5т.
18. Иван Стоянов 0/5т.

Общинско отборно първенство

На 18 март 2003г. се проведе отборното общинско първенство, в което взеха участие три отбора – СОУ “П.Р.Славейков”, ОУ “П.Райков” и ОУ “В. Левски” (Плачковци). Състезанието се състоя при отлични условия в сградата на Общината. Победител стана отбора на СОУ “П.Р.Славейков”, който получава право да играе на регионалното първенство. Не може да се говори за качество на изиграните партиите, присъстваха множество елементарни грешки, но по-важното е да има желание за игра, защото то е гаранция за бърз напредък. ШК “Трявна – 2001” се надява да привлече някои от участниците в този турнир като нови членове в клуба. Това важи в особено голяма степен за момичетата, защото схемата 3+1 за участие в регионалното първенство, задължава в отбора да има и едно момиче. А от това, което видяхме на турнира, шахът при момичетата е на доста посредствено ниво и е необходимо през оставащия месец до първенството да се подходи по сериозно към този проблем, който може да бъде решен чрез по-усилени тренировки в шах-клуба.

Първи кръг

ОУ "В. Левски" – СОУ "П.Р.Славейков"			
1.	Мартин Леонов	0:1	Петър Христов
2.	Величко Владимиров	0:1	Добрил Маринов
3.	Ивайло Харизанов	1:0	Ивелин Тодоров
4.	Десислава Драганова	0:1	Лора Модева

Втори кръг

ОУ "П.Райков" – ОУ "В. Левски"			
1.	Александър Табошев	0:1	Величко Владимиров
2.	Радослав Маринов	1:0	Ивайло Опнянов
3.	Росен Цветков	1:0	Мартин Леонов
4.	Ивета Христова	0:1	Десислава Драганова

Трети кръг

СОУ "П.Р.Славейков" – ОУ "П.Райков"			
1.	Петър Христов	1:0	Явор Христов
2.	Ивелин Тодоров	1:0	Александър Табошев
3.	Добрил Маринов	½:½	Радослав Маринов
4.	Лора Модева	0:1	Ивета Христова

Крайно класиране

№	Отбор	1	2	3	точки	място
1	ОУ "П. Райков"	◆	2	1½	3½	II.
2	ОУ "В. Левски"	2	◆	1	3	III.
3	СОУ "П.Р.Славейков"	2½	3	◆	5½	I.

Шахматен Оскар 2003 (март)

№	Участник	Год.	%	Ер.П.	+	-	=	Д.К.
1.	Петър Христов	14	81.46	24	16	3	5	1.05
2.	Ивайло Белев	18	76.82	22	12	2	8	0.90
3.	Добрил Маринов	13	55.00	22	10	9	3	0.60
4.	Валентин Тачев	16	50.00	13	5	5	3	0.00
5.	Радослав Маринов	13	45.96	26	9	12	5	0.45
6.	Пенчо Драгнев	14	37.50	4	1	2	1	0.00
7.	Мирослав Богданов	13	30.00	5	1	3	1	0.00
8.	Александър Табошев	14	25.00	8	2	6	0	0.00
9/10.	Стефан Узунов	11	20.00	5	1	4	0	0.00
9/10.	Добромир Драгнев	11	20.00	5	1	4	0	0.00
11.	Велислав Маринов	7	0.00	4	0	4	0	0.00
12.	Иван Стоянов	12	0.00	5	0	5	0	0.00

Избрани партии от пролетния турнир

Интересно се развиха нещата в решителната партия за първото място. В позицията на диаграмата белите нанасят силен тактически удар, наклоняващ везните в тяхна полза.

Божидар Генчев - Николай Недев

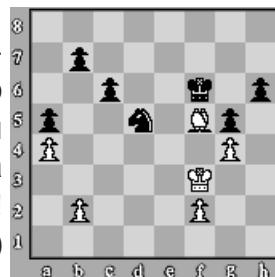
1. $\kappa : e6!$ (След този ход белите просто печелят пешка.) 1... $\square : d1+ 2. \kappa : d1?!$ (Интересно беше и 2. $\kappa : d1$ и не върви 2... $\kappa : e6$ поради 3. $\kappa : d8+$ и черните губят качество.) 2... $\kappa : e6 3. \kappa : a6 - h6$ (Не върви 3... $\kappa : c4?$ 4. $\kappa : c1! +$) 4. $b3$ (Силно беше и 4. $\kappa : b5$) 4... $\square : d7?!$ 5. $\kappa : c8+ - h7$ 6. $\square : d5! +$ със заплаха 7. $\kappa : f1$ и 8. $\kappa : e5!$ Принуждава размяната на дамите и с пешка в повече ендшпилът е леко спечелен за белите, но в цайтнотната обстановка черните успяха да се доберат до реми.

В създалият се интересен ендшпил на пръв поглед реализацията на пешката в повече, която имат черните, е доста трудна, но те намират на точния план за постигането на целата си.

Недко Недев - Ивайло Белев

1. ♜c8 (Слабо е 1. ♔e4 - ♜e7 2. ♜d7 - ♜db!+) след което конят се настанива на полето "f4" и черният цар подкрепя пешките от дамския фланг. Между другото черните заплашваха да образуват проходна пешка след 1...h5) 1...♜b6! (Форсирано черните образуват проходна пешка.) 2. ♜:b7 - ♜:a4 3. b3 - ♜c5 4. ♜:c6 - ♜:b3 5. ♔e4 (Ускорява развръзката, но и след правилното 5. ♔e3 - ♔e5 всичко е ясно.) 5...a4!+ (Пешката "а" е неудържима.) 6. f4 (Разбира се, не може 6. ♜:a4? поради 6...♜c5+) 6...a3 (Останалото е ясно.) 7. f:g5+ - h:g5 8. ♜d5 - a2 Прецизна рализация на лекоfigурен ендшпил!

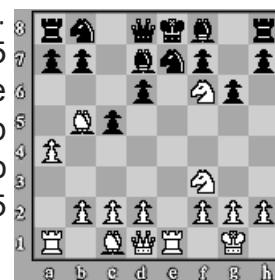

Поучителна миниатюра се получи в следната партия.

Сицилианска защита

Недко Недев - Петър Христов

1. e4 - c5 2. ♜f3 - d6 3. ♜c3 (Малко изучен и почти изчезнал от турнирната практика ход. Неговото най-голямо предимство е елемента изненада. Тук почти задължително се играе 3.d4) 3...g6?! (Ход със съмнителни достойнства. Тук е играло 3...b5 4. d4 - c:d4 5. ♜:d4 - ♜b7 6. ♜g5!? - ♔a5 7. ♜b3 - ♔b6 8. ♔e2+) 4. ♜b5+ - ♜d7 5. a4 - ♜g7 6. O-O - ♜f6 (Значително по-силно беше първо да се играе 6...ab и едва тогава играният в партията ход.) 7. e5?! - ♜g8?? (Равносилно на самоубийство! Просто задължително беше 7...d:e5 8. ♜:e5 - ♜:b5 9. a:b5 - ♜bd7 с взаимни шансове.) 8. e:d6 - e:d6 9. ♜e1+ - ♜e7? (Все още можеше да се избегне бързата развръзка и да се играе 9...♔f8, макар че и след него позицията на черните е много тежка.) 10. ♜d5! - ♜f8 (Ако 10...♜c6 11. ♜:c6 и 12. ♜:e7+!) 11. ♜f6# Куриозен финал!

В тази партия белите разиграха вяло дебюта и получиха доста безрадостна позиция, от която черните се възползват веднага и организират мощна атака.

Петър Христов - Ивайло Белев

1... $\blacksquare f5!$ 2. $e4 - \blacksquare f3!$ 3. $\blacksquare c4$ (Разбира се, топът е неприкосновен поради мат в два хода.) 3... $\blacksquare af8$ (Последователно и силно.) 4. $\blacksquare :c7$ (На белите не им остава нищо друго освен да приемат "хвърлената ръкавица.") 4... $\blacksquare :f2!$ (Този ход е възможен благодарение на незашитеността на топа от "c1") 5. $\blacksquare :b6!$ (Белите се защищават с единствени ходове. Ако 5. $\blacksquare :b7? - \blacksquare :f1+ 6. \blacksquare :f1 - \blacksquare e3+$ и белите получават мат. Или 5. $\blacksquare fd1 - \blacksquare e3 6. \blacksquare h1 - \blacksquare :c1\#$ А на 5. $\blacksquare fe1$ решава ходът 6... $\blacksquare d2\#$) 5... $\blacksquare d2$ 6. $\blacksquare e2!$ (Отново единствена защита.) 6... $\blacksquare :e2$ (След анализите стана ясно, че този ход е фатален за черните, тъй като след него губят дамата или получават мат в 13 хода. Ето и един от вариантите 7. $\blacksquare :f8+ - \blacksquare :f8 8. \blacksquare :d6+ - \blacksquare e8 9. \blacksquare e6+ - \blacksquare e8 10. \blacksquare g8+ - \blacksquare e7 11. \blacksquare g7+ - \blacksquare e8 12. \blacksquare e5+ - \blacksquare f8 13. \blacksquare b8+ - \blacksquare e7 14. \blacksquare c7+ - \blacksquare f6 15. \blacksquare h8+ - \blacksquare g5 16. \blacksquare e5+ - \blacksquare h6 17. \blacksquare f6+ - \blacksquare h5 18. \blacksquare h7+ - \blacksquare h6 19. \blacksquare :h6#)$ 7. $\blacksquare :f8+ - \blacksquare :f8$ 8. $\blacksquare f1+?$ (Губи веднага, тъй като облекчава защитата на черните. Матът е много на дълбоко за да бъде видян, но белите можеха да постигнат поне реми в тази може би най-добра партия на турнира. След 8. $\blacksquare :d6$ черният цар не може да се изплъзне от вечен шах 8... $\blacksquare e8 9. \blacksquare e6+ - \blacksquare d8 10. \blacksquare d6+ - \blacksquare e8$. Другите отсыпления на царя губят – 8... $\blacksquare f7? 9. \blacksquare f1+ - \blacksquare e8 10. \blacksquare f8\#$; 8... $\blacksquare g8? 9. \blacksquare e6+ - \blacksquare f8 10. \blacksquare f1+\#$) 8... $\blacksquare e8!$ 9. $\blacksquare f8+ - \blacksquare :f8 10. \blacksquare :d6+ - \blacksquare e8 11. \blacksquare e6+ - \blacksquare d8 12. \blacksquare g8+ - \blacksquare c7$ и след няколко предсмъртни шаха белите прекратиха съпротивата.

Изключително двуостра партия, в която атаката и защитата бяха на високо ниво и въпросът бе кой първи ще се възползва от предоставените му шансове.

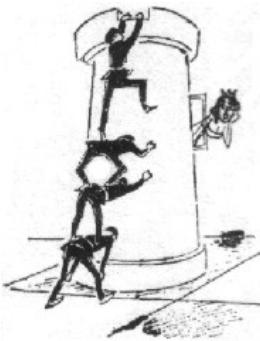
Английско начало

Петя Иванова (Дряново) - Ивайло Белев (Трявна)

3 март 2003, Дряново

1. c4 - e5 2. $\mathbb{Q}c3$ - $\mathbb{Q}f6$ 3. e3? (Безусловно слаб ход. Белите явно не познават този дебютен вариант и не чудно, че само след няколко хода се озовават в незавидна позиция. Тук белите разполагат с две основни продължения: 3. $\mathbb{Q}f3$ - e4 4. $\mathbb{Q}g5$ - b5 5. d3 - b:c4 6. d:e4 - $\mathbb{Q}c6$ 7. e3 - h6! 8. $\mathbb{Q}f3$ - $\mathbb{Q}b4$ 9. $\mathbb{Q}d2$ - O-O 10. $\mathbb{Q}:c4$ - $\mathbb{Q}:c3$ 11. $\mathbb{Q}:c3$ - $\mathbb{Q}:e4$ 12. $\mathbb{Q}d3?$ - $\mathbb{Q}:c3$ 13. $\mathbb{Q}:c3+$ или 3. g3 - c6 4. $\mathbb{Q}f3$ - e4 5. $\mathbb{Q}d4$ - d5 6. c:d5 - $\mathbb{Q}b6$ 7. $\mathbb{Q}b3$ - c:d5 8. $\mathbb{Q}g2$ - $\mathbb{Q}f5!$ 9. d3 - $\mathbb{Q}b4$ 10. O-O - $\mathbb{Q}:c3$ 11. b:c3 - O-O 12. $\mathbb{Q}e3$ - $\mathbb{Q}c7$ 13. $\mathbb{Q}c1$ - $\mathbb{Q}c6$ 14. c4 - $\mathbb{Q}ad8$ 15. $\mathbb{Q}d4$ - $\mathbb{Q}:d4$ 16. $\mathbb{Q}:d4$ - $\mathbb{Q}e7?$ 17. c:d5 - $\mathbb{Q}:d5$ 18. $\mathbb{Q}a4\pm$ Ежек - Сапунджиев, кореспондентна партия 1972/73г.) 3...c6 (Още по-силно е 3...d5! и черните не изпитват никакви затруднения.) 4. d4 - e:d4 5. e:d4 - d5 6. $\mathbb{Q}f3$ - $\mathbb{Q}g4$ 7. $\mathbb{Q}g5$ - $\mathbb{Q}e7$ 8. c:d5 (Сега не е добре 8. $\mathbb{Q}e2$ - d:c4! 9. $\mathbb{Q}:c4$ - $\mathbb{Q}:f3!$) 8... $\mathbb{Q}:d5$ 9. $\mathbb{Q}:d5$ - c:d5 10. $\mathbb{Q}e3$ (Не е удовлетворително 10. $\mathbb{Q}:e7$ - $\mathbb{Q}:e7+$ 11. $\mathbb{Q}e2$ - $\mathbb{Q}:f3!$ и ендшпилът е безнадежден за белите.) 10...O-O 11. $\mathbb{Q}e2$ - $\mathbb{Q}c6$ 12. O-O - $\mathbb{Q}c8$ 13. $\mathbb{Q}c1$ - $\mathbb{Q}e8$ (Черните фигури са напълно мобилизиирани и са готови за решителни действия.) 14. $\mathbb{Q}b5?$ (Още един слаб ход, след който победата на черните е въпрос на време. Необходимо беше 14. h3 - $\mathbb{Q}h5$ 15. $\mathbb{Q}e5?!$ - $\mathbb{Q}:e2$ 16. $\mathbb{Q}:c6!$ с шансове за спасение.) 14... $\mathbb{Q}f6$ 15. $\mathbb{Q}e1$ (Губи пешка, но все едно, позицията на белите е вече загубена. Просто задължително беше 15. $\mathbb{Q}:c6$)

15... $\mathbb{Q}:f3$ 16. $\mathbb{Q}:f3$ /виж диаграмата/ 16... $\mathbb{Q}:d4!$ (Просто и убедително. Комбинация на тема слаб първи хоризонтал.) 17. $\mathbb{Q}g3$ (На 17. $\mathbb{Q}:d4$ ще последва 17... $\mathbb{Q}:e1+$ 18. $\mathbb{Q}:e1$ - $\mathbb{Q}:d4!$ 19. $\mathbb{Q}e8+?$ - $\mathbb{Q}:e8$ 20. $\mathbb{Q}:e8$ - $\mathbb{Q}c1+$ с мат) 17... $\mathbb{Q}:b5$ 18. $\mathbb{Q}:c8$ - $\mathbb{Q}:c8$ 19. $\mathbb{Q}c1??$ - $\mathbb{Q}:c1+!$ Заключителния удар. Пред неизбежен мат белите се предават.

ПО СВЕТА

На 7 декември 2002 в Хавана се проведе едновременен сеанс, в който 550 гросмайстори и майстори играха срещу 11000 любители. Грандиозното събитие счупи предишния рекорд, принадлежащ на Мексико, където общият брой дъски бе 10007. В сеанса взе участие и президента на Куба – Фидел Кастро. Това събитие ще влезе в рекордите на “Гинес”.

* * *

В началото на февруари 2003 завърши мача между Каспаров и Deep Junior, проведен в Ню Йорк. Това бе третия път, когато Каспаров се изправи срещу компютър в сериозен мач (след мачовете с Deep Blue през 1996 и 1997). И този път мачът се състоеше от шест партии, като всеки един от противниците спечели по една, а останалите четири завършиха реми, така мачът завърши наравно – 3:3. Интересно е, че в партията, която Каспаров загуби, той отказа да форсира реми, невиждайки отличен ход от страна на Deep Junior и тряваше да се предаде след няколко хода. В последната партия Каспаров предизвика масово разочарование като предпочете да направи реми в по-добра за него позиция, отколкото да поеме риска да доиграе партията. След това той коментира така: “Ако играеш срещу друг човек и направиш грешка все още има вероятност противника също да събърка, като по този начин ти дава втори шанс. Но когато играеш срещу компютъра не получаваш втори шанс.” Така всеки взе по \$250000, а Каспаров получи допълнителни \$500000 за участието си.

Израелската програма Deep Junior, разработена от Amir Ban и Shay Bushinsky с помощта на гросмайстор Boris Alterman, е световния шампион при шахматните компютърни програми, спечелила титлата три пъти. Комерсиална версия на програмата, работеща на обикновен компютър, може да се купи за \$50, но в мача срещу Каспаров софтуерът работеше на мултипроцесорна машина. Въпреки че, Deep Junior може да обработва 3 млн. хода в секунда (значително по-малко от 200 млн. на Deep Blue) Каспаров потвърди, че това е най-силната програма, съществувала някога. Deep Junior има агресивен стил на игра подобно на човек. Вместо да пази фигуранте си, подобно на другите компютърни играчи, той често ги жертва за стратегическо преимущество. Различните стилове на игра при компютрите се получават в зависимост от алгоритмите за оценяване на ходовете. Например много компютърни програми могат да оценят подвижността на фигуранте си. Ако програмата изчисли, че даден ход ще й позволи да направи 42 потенциални хода, а противника 32, тогава ще сложи по-висока оценка на този ход. Безопасността на царя е друг важен фактор. Ако даден ход позволява на противника да мести фигури близо до царя или да го заплашва се поставя по-ниска оценка на хода. Същото е и с пешечната структура. Сега всички компютърни програми следват стратегията на Deep Blue да

ограничава разглеждането на ходовете до най-обещаващите, игнорирайки очевидно слабите ходове. Агресивните програми като Deep Junior оценяват подвижността на фигураните по-високо, докато предпазливите програми предпочитат безопасността на царя. Но този стил на игра подобно на човек може би е в полза на Каспаров, защото той е изключително добър в определянето и използването на слабостите на своите човешки противници.

Славянска защита

бели: Гари Каспаров

черни: Deep Junior

Ню Йорк, 2003г.

Партия №1

1. d4!? (Изненада. Гари тръгва с дамската пешка. Нещо, което напоследък прави много рядко срещу хората.) 1...d5 2. c4 - сб
3. $\text{Nc}3$ - $\text{Nf}6$ 4. e3 - e6
5. $\text{Nf}3$ - $\text{Nb}d7$ 6. $\text{Wc}2$

(Този ход е по-спокоен в сравнение с основното 6. $\text{N}d3$ - d:c4 7. $\text{N}:c4$ - b5, известно като Мерански вариант.) 6... $\text{N}d6$ 7. g4! (Шампионско решение. Край на предпазливата стратегия. Лидерът на човешкия шахмат е настроен решително и избира най-острото продължение, чиято биография е едва едно десетилетие.) 7...d:c4 (За да освободи централното поле за коня в случай на 8.g5) 8. $\text{N}:c4$ - b6 9. e4 - e5?! (Deep Junior не се реши на 9... $\text{N}b7$ 10. e5 - b5, както е играло в няколко партии. Ако това бе станало, щяхме да видим какво е подгответил Каспаров и в този случай.) 10. g5! - $\text{Nh}5$ (На 10... $\text{N}g4$ е силно 11. d5! - $\text{N}c5$ 12. h3 - $\text{N}:f2$ 13. $\text{Nh}2$! и белите ще вземат две леки фигури за топ и пешка.) 11. $\text{N}e3$ - O-O 12. O-O-O! (Обратни рокади!? Зрелището обещава да стане още по-увлекателно.) 12... $\text{Wc}7$ 13. d5! (Нов и силен ход, който създава веднага слабости на дамския фланг на черните.) 13...b5 (Единствено.) 14. d:c6! (В стил Морфи - никакво отстъпление!) 14...b:c4 15. $\text{N}b5!$ - $\text{W}:c6$ 16. $\text{N}:d6$ (Този енергичен рейд на коня доведе черните до частична парализа.) 16... $\text{N}b7$ 17. $\text{Wc}3$! - $\text{Na}e8$!? (Трудно взето решение от електронния шахматист. След продължително обмисляне Deep Junior реши да даде качество,

ПО СВЕТА

но да запази пешката на e5 и да се освободи от потисничеството на коня на d6. На 17...f6 ще последва 18. $\blacksquare h g 1$ и Гари ще разничи царския фланг на черните за няколко хода. До подобна развръзка води и 17... $\blacksquare f d 8$ 18. $\blacksquare : f 7 - \blacksquare : f 7$ 19. $\blacksquare : d 7 + - \blacksquare : d 7$ 20. $\blacksquare : e 5 +$ с тройна конска вилица.) 18. $\blacksquare : e 8 - \blacksquare : e 8$ 19. $\blacksquare h e 1 - \blacksquare b 5$ 20. $\blacksquare d 2! - \blacksquare c 8$ 21. $\blacksquare b 1 - \blacksquare f 8 ?!$ 22. $\blacksquare a 1!$ (Последен чисто човешки профилактичен ход. Царят е в безопасност и вече могат да се предприемат по-силно действащи мерки.) 22... $\blacksquare d 6$ 23. $\blacksquare c 1 - \blacksquare a 6$ 24. $b 3! - c : b 3$ 25. $\blacksquare : b 3 - \blacksquare a 8$ (За да запази поне пешката на a7.) 26. $\blacksquare : b 5 - \blacksquare : b 5$ 27. $\blacksquare c 7$ Напада пешката a7 и подготвя сдвояване на топовете с размяна на последния топ на черните. Затова Deep Junior се предава. Той е така програмиран, че след като оценката на позицията прехвърли определено ниво в негова вреда, трябва да прекрати играта. Феърплей!

Партия №2

Deep Junior - Каспаров

1. e4 - c5 2. $\blacksquare f 3 - e 6$ 3. d4 - c:d4 4. $\blacksquare : d 4 - a 6$ 5. $\blacksquare d 3 - \blacksquare c 5$
6. $\blacksquare b 3 - \blacksquare a 7$ 7. c4 $\blacksquare c 6$ 8. $\blacksquare c 3 - d 6$ 9. O-O - $\blacksquare g e 7$ 10. $\blacksquare e 1 - O - O$ 11. $\blacksquare e 3 - e 5$ 12. $\blacksquare d 5 - a 5$ 13. $\blacksquare c 1 - a 4$ 14. $\blacksquare : a 7 - \blacksquare : a 7$ 15. $\blacksquare d 2 - \blacksquare d 4$ 16. $\blacksquare h 5 - \blacksquare e 6$ 17. $\blacksquare c 3 - \blacksquare c 5$ 18. $\blacksquare c 2 - \blacksquare : d 5$ 19. e:d5 - g6 20. $\blacksquare h 6 - f 5$ 21. $\blacksquare a 3 - \blacksquare f 6$ 22. b4 - a:b3 23. $\blacksquare : a 7 - b : c 2$ 24. $\blacksquare c 1 - e 4$ 25. $\blacksquare : c 2 - \blacksquare a 1 +$ 26. $\blacksquare f 1 - f 4$ 27. $\blacksquare a 8 - e 3$ 28. f:e3 - f:e3 29. $\blacksquare : f 8 + - \blacksquare : f 8$ 30. $\blacksquare : c 8 + - \blacksquare f 7$ 1/2-1/2

Партия №3

Каспаров - Deep Junior

1. d4 - d5 2. c4 - c6 3. $\blacksquare c 3 - \blacksquare f 6$ 4. e3 - e6 5. $\blacksquare f 3 - \blacksquare b d 7$ 6. $\blacksquare c 2 - b 6$ 7. c:d5 - e:d5 8. $\blacksquare d 3 - \blacksquare e 7$ 9. $\blacksquare d 2 - O - O$ 10. g4 - $\blacksquare : g 4$ 11. $\blacksquare g 1 - \blacksquare d f 6$ 12. h3 - $\blacksquare h 6$ 13. e4 - d:e4 14. $\blacksquare : h 6 - e : d 3$ 15. $\blacksquare : g 7 + - \blacksquare h 8$ 16. $\blacksquare : d 3 - \blacksquare g 8$ 17. $\blacksquare : g 8 + - \blacksquare : g 8$ 18. $\blacksquare f 4 - f 6$ 19. O-O-O - $\blacksquare d 6$ 20. $\blacksquare e 3 - \blacksquare : f 4$ 21. $\blacksquare : f 4 - \blacksquare : h 3$ 22. $\blacksquare g 1 - \blacksquare b 8$ 23. $\blacksquare e 3 - \blacksquare d 6$ 24. $\blacksquare h 4 - \blacksquare e 6$ 25. $\blacksquare h 1 - \blacksquare d 8$ 26. $\blacksquare g 6 + - \blacksquare g 7$ 27. $\blacksquare f 4 - \blacksquare f 5$ 28. $\blacksquare c e 2 - \blacksquare e 7$ 29.

ПО СВЕТА

1. $\text{g}3 - \text{h}8$ 30. $\text{f}5 - \text{f}5$ 31. $\text{e}4 - \text{d}7$ 32. $\text{h}5 - \text{d}4$ 33.
2. $\text{g}6+ - \text{g}8$ 34. $\text{e}7+ - \text{f}8$ 35. $\text{d}5 - \text{g}7$ 36. $\text{d}4 - \text{d}5$
0:1

Партия №4

Deep Junior - Каспаров

1. e4 - c5 2. $\text{f}3 - \text{c}6$ 3. d4 - c:d4 4. $\text{d}4 - \text{e}6$ 5. $\text{b}5 - \text{d}6$
6. c4 - $\text{f}6$ 7. $\text{c}1\text{c}3 - \text{a}6$ 8. $\text{a}3 - \text{d}7$ 9. $\text{c}2 - \text{e}7$ 10. $\text{e}2 - \text{b}6$ 11. O-O - $\text{b}7$ 12. h3 - O-O 13. $\text{e}3 - \text{c}8$ 14. $\text{d}2 - \text{ce}5$ 15. b3 - $\text{f}6$ 16. f3 - $\text{c}7$ 17. $\text{a}c1 - \text{fe}8$ 18. a3 - $\text{ed}7$ 19. $\text{fd}1 - \text{b}8$ 20. $\text{f}2 - \text{cd}8$ 21. b4 - $\text{a}8$ 22. a4 - $\text{c}8$ 23. $\text{b}1 - \text{c}7$ 24. a5 - b:a5 25. b5 - $\text{b}7$ 26. b6 - $\text{b}8$ 27. $\text{e}3 - \text{c}5$ 28. $\text{a}2 - \text{fd}7$ 29. $\text{a}4 - \text{e}5$ 30. $\text{c}2 - \text{cd}7$ 31. $\text{d}4 - \text{ed}8$ 32. $\text{h}1 - \text{c}6$ 33. $\text{c}6 - \text{c}6$ 34. $\text{g}1 - \text{h}6$ 35. $\text{a}3 - \text{dc}8$ 36. $\text{g}3 - \text{f}8$ 37. $\text{c}3 - \text{e}5$ 38. c5 - $\text{d}7$ 39. $\text{a}5 - \text{c}5$ 40. $\text{c}5 - \text{c}5$ 41. $\text{a}4 - \text{c}6$ 42. $\text{f}2 - \text{d}5$ 43. $\text{a}6 - \text{c}5$ 44. $\text{c}5 - \text{c}5$ 45. $\text{b}7 - \text{b}7$ 46. $\text{d}5 - \text{d}5$ 47. $\text{a}7 - \text{c}7$ 48. $\text{b}7 - \text{b}7$ 49. $\text{d}5 - \text{c}6$ 50. $\text{db}5 - \text{h}5$ 51. $\text{f}2 - \text{e}6$ 52. f4 - g6 53. $\text{g}3 - \text{g}7$ 54. $\text{h}4 - \text{h}6$ 55. $\text{b}4 - \text{d}6$ 56. g3 - f6 57. g4 - h:g4 58. h:g4 - $\text{g}7$ 59. $\text{b}3 - \text{c}6$ 60. g5 - f5 61. $\text{b}1$ 1/2-1/2

Партия №5

Каспаров - Deep Junior

1. d4 - $\text{f}6$ 2. c4 - e6 3. $\text{c}3 - \text{b}4$ 4. e3 - O-O 5. $\text{d}3 - \text{d}5$
6. c:d5 - e:d5 7. $\text{e}2 - \text{e}8$ 8. O-O - $\text{d}6$ 9. a3 - c6 10. $\text{c}2 - \text{h}2+$ 11. $\text{h}2 - \text{g}4+$ 12. $\text{g}3 - \text{g}5$ 13. f4 - $\text{h}5$ 14. $\text{d}2 - \text{h}2+$ 15. $\text{f}3 - \text{h}4$ 16. $\text{h}7+ - \text{h}8$ 17. $\text{g}3 - \text{h}2+$ 18. $\text{f}2 - \text{g}4+$ 19. $\text{f}3 - \text{h}2+$ 1/2-1/2

Партия №6

Deep Junior - Каспаров

1. e4 - c5 2. $\text{f}3 - \text{d}6$ 3. d4 - c:d4 4. $\text{d}4 - \text{f}6$ 5. $\text{c}3 - \text{a}6$ 6. $\text{e}2 - \text{e}5$ 7. $\text{b}3 - \text{e}7$ 8. O-O - O-O 9. $\text{h}1 - \text{d}7$ 10. $\text{e}3 - \text{c}6$ 11. $\text{f}3 - \text{bd}7$ 12. a4 - b6 13. $\text{d}3 - \text{b}7$ 14. h3 - $\text{c}8$ 15. $\text{ad}1 - \text{h}6$ 16. $\text{fe}1 - \text{c}7$ 17. g3 - $\text{fd}8$ 18. $\text{h}2 - \text{e}8$ 19. $\text{e}2 - \text{c}4$ 20. $\text{c}4 - \text{c}4$ 21. $\text{d}2 - \text{c}7$ 22. $\text{g}2 - \text{ec}8$ 23. $\text{b}3 - \text{c}3$ 24. b:c3 - $\text{e}4$ 25. $\text{c}1 - \text{g}2$ 26. $\text{g}2 - \text{c}3$ 27. $\text{a}3 - \text{e}8$ 28. f4 1/2-1/2

НЕКОРОНОВАНИТЕ ШАХМАТНИ КРАЛЕ

Луи Шарл де Лабурдоне (1797—1840), Франция. Произхожда от знатен род. На младини се впуска в търговски сделки, но бързо се разорява и започва да се занимава професионално с шахмат, разчитайки на него като на източник за материални средства. По негово време подобна кариера е съпроводена с големи несгоди, дори и за най- силния шахматист в света. Ето защо не е чудно това, че целият жизнен път на некоронования шахматен крал представлява низ от лишения и завършва в пълна мизерия. През 1821 г. между Англия и Франция пламва ожесточен спор за шахматно първенство, който достига своя връх в мача през 1834 г. между най-добрите шахматисти на двете страни – Мак Донал и Лабурдоне. Още през 1824 г. Лабурдоне посещава Лондон и побеждава най- силните английски шахматисти с изключение на Луис, с когото не успява да се срещне. Независимо от това французите обявяват Лабурдоне за най- силния шахматист в света. Шахматистите и почитателите на шахмата от Англия не признават неговото превъзходство, преди да е премерили сили с техния нов талант Александър Мак Донал. Така се стига до историческия двубой през 1834 г. в Уестминстърския шахматен клуб между двамата най- силни шахматисти в света по това време, включващ серия от 6 мача. С краен резултат +45-27=13 Лабурдоне показва категорично превъзходството си и става вторият след Филидор френски шахматист, всепризнат от съвременниците си за най- силния в света. Лабурдоне е секретар на Парижкия шахматен клуб от 1833 г., автор на шахматни трудове. В учебника си „Нови насоки в шахматната игра”, издаден през 1833 г. и преведен на руски през 1839 и 1853 г., той за първи път в шахматната литература дава методически съвети за самостоятелна работа с шахматните книги и пр. През 1836 г. в Париж Лабурдоне съвместно с Мери започва да издава първото в света шахматно списание „Паламед“. „Уестминстърският маратон“ между Лабурдоне и Мак Донал е най- значителното шахматно събитие през първата половина на XIX век. Въпреки голямата разлика в резултата съперниците са достойни един за друг и независимо от продължителността на състезанието играят докрай с пълно отдаване на силите. Повечето от партиите в мача са запазени и свидетелстват за изключително високата за времето шахматна класа, демонстрирана и от двамата. Но Лабурдоне превъзхожда съперника си с по- задълбоченото разбиране на позиционните методи на борба и това се оказва решаващо за изхода на мача. Благодарение на успешното съчетаване на комбинационния талант с позиционните методи на борба

ИЗБРАНИ ПАРТИИ

творчеството на Лабурдоне е нова, по-висока степен в развитието на шахматната мисъл, предвестник на забележителната стратегия, демонстрирана с блесък в края на 50-те години на XIX век от Морфи.

Сицилианска защита

Мак Донал - Лабурдоне

Лондон, 1834г.

1. e4 - c5 2. $\mathbb{Q}f3$ - $\mathbb{Q}c6$ 3. d4 - c:d4 4. $\mathbb{Q}:d4$ - e5 5. $\mathbb{Q}:c6$ - b:c6 6. $\mathbb{Q}c4$ - $\mathbb{Q}f6$ 7. $\mathbb{Q}g5$ - $\mathbb{Q}e7$ 8. $\mathbb{W}e2$ - d5 9. $\mathbb{Q}:f6$ - $\mathbb{Q}:f6$ 10. $\mathbb{Q}b3$ - O-O 11. O-O - a5 12. e:d5 - c:d5 13. $\mathbb{Q}d1$ - d4 14. c4 - $\mathbb{W}b6$ 15. $\mathbb{Q}c2$ - $\mathbb{Q}b7$ 16. $\mathbb{Q}d2$ - $\mathbb{Q}ae8$ 17. $\mathbb{Q}e4$ - $\mathbb{Q}d8$ 18. c5 - $\mathbb{W}c6$ 19. f3 - $\mathbb{Q}e7$ 20. $\mathbb{Q}ac1$ - f5 21. $\mathbb{W}c4+$ - $\mathbb{Q}h8$ 22. $\mathbb{Q}a4$ - $\mathbb{W}h6!$ 23. $\mathbb{Q}:e8$ - f:e4 24. c6 - e:f3 25. $\mathbb{Q}c2$ - $\mathbb{W}e3+$ 26. $\mathbb{Q}h1$ - $\mathbb{Q}c8$ 27. $\mathbb{Q}d7$ - f2! 28. $\mathbb{Q}f1$ - d3 29. $\mathbb{Q}c3$ - $\mathbb{Q}:d7$ 30. c:d7 - e4 31. $\mathbb{W}c8$ - $\mathbb{Q}d8$ 32. $\mathbb{W}c4$ /виж диаграмата/ 32... $\mathbb{W}e1!$ 33. $\mathbb{Q}c1$ - d2 34. $\mathbb{W}c5$ - $\mathbb{Q}g8$ 35. $\mathbb{Q}d1$ - e3! 36. $\mathbb{W}c3$ - $\mathbb{W}:d1$ 37. $\mathbb{Q}:d1$ - e2 0:1

Сицилианска защита

бели: Георги Трингов

черни: Халсицром

Анверс, Белгия 1955г.

Това е първата победа на български шахматист, намерила място в популярното списание "Шахмат в СССР"

1. e4 - c5 2. $\mathbb{Q}f3$ - d6 3. d4 - c:d4 4. $\mathbb{Q}:d4$ - $\mathbb{Q}f6$ 5. $\mathbb{Q}c3$ - e5 (Рядко срещано продължение тъй като след него се отслабват важните централни полета d5 и f5, от които белите могат да се възползват.) 6. $\mathbb{Q}b5+$ - $\mathbb{Q}bd7$ (По слабо е 6... $\mathbb{Q}d7$ 7. $\mathbb{Q}:d7+$ - $\mathbb{Q}:d7$ 8. $\mathbb{Q}f3$ с надмощие на белите по белите полета.) 7. $\mathbb{Q}f5$ - a6 8. $\mathbb{Q}:d7+$ - $\mathbb{Q}:d7$ (Вземането с дамата е задължително, тъй като при вземане с офицера се губи пешката d6. Сега обаче дамата е разположена неудобно, забавяйки развитието на офицера.) 9. O-O (Друго продължение препоръчвано от шахматните ръководства е 9. $\mathbb{Q}g5$. След него "Енциклопедията на шахматните дебюти", издавана в Белград дава следния примерен вариант: 9... $\mathbb{W}c6$ 10. $\mathbb{Q}:f6$ - $\mathbb{Q}:f5$ 11. e:f5 - g:f6 Губи 11... $\mathbb{W}g2?$ поради 12. $\mathbb{Q}d5!$) 12. $\mathbb{Q}d5$ - $\mathbb{Q}e7$ 13. O-O

ЗНАМЕНИТИ КОМБИНАЦИИ

с ясно надмоющие на белите. Ходът на Трингов преследва друга идея: бързо развитие на царското крило и атака в центъра с цел да се разкрият линии и да се използват благодарение на преимуществото в развитието.) 9...d5 10. f4 - ♜c5+ 11. ♔h1 - O-O 12. f:e5 - ♛:e4 /виж диаграмата/ 13. ♛:d5! (Смело решение, което разкрива дълбоката оценка на позицията и точния разчет на възникващите варианти.

Това са най-ценните шахматни качества, които издават големия шахматен талант.) 13...f6 (В случай че черните играят 13...♛:f5, то ще последва 14. ♜:f5 - ♛:f5 15. ♜f3 - ♛f2+ 16. ♔g1 и става чсно, че открытия шах не носи полза на черните.) 14. ♜e3 - ♛:e3 15. ♛f:e3 - ♛d8 16. e:f6 - dб 17. f7+! Заключителния комбинационен удар. След него царят на черните остава без телохранители и попада под съкрушителните удари на противника. Черните се предават.

Унищожаване на защитата

Самото наименование достатъчно ясно показва същността на този комбинационен похват: за фигура или пешка, защитаващи важен пункт, диагонал, линия или прикриващи царя, понякога е целесъобразно да се даде по-ценна фигура.

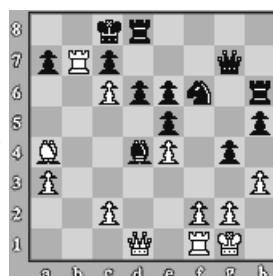
Шуллер - Хъонит

Манхайм, 1948г.

Ефектният първи ход 1. ♛:d4!! унищожава фигурата, която може да прикрие линията "b".

Сега ако 1...e:d4 ще последва

2. ♜fb1 с неспасялем мат.

Фиордели - Мелхиор

Аржентина, 1954г.

1...e3! Най-напред като встъпление отвлечане на дамата. 2. ♜:f5 - ♛:c4+!! След това унищожаване на защитника на полето "e2". 3. b:c4 - e2+ 4. ♜:e2 - ♜d1+ 5. ♜e1 - ♜e:e1# и красив мат за финал.

ДЕБЮТНИ КАТАСТРОФИ

Черната пешка, достигнала втория хоризонтал, има огромно желание да се превърне в дама, но за тази цел е необходимо, да се отстраният двете фигури, защитаващи полето на произвеждане. Това може да се постигне чрез унищожаване на единния защитник посредством $1 \dots \text{h}:c3!$ 2. $b:c3$ и отвлечане на другия $2 \dots \text{g}5+$ 3. $\text{h}:g5$. Единствено. Не може $3.h:g3$ поради свръзката нито $3.\text{g}2$ поради $\text{h}3\#$. $3 \dots e1\text{#}$ и белите се предават.

Дебют на четирите коня

бели Опоченски

черни: Гордин

Млада Болеслав 1913г.

1. e4 - e5 2. $\text{h}f3$ - $\text{h}c6$ 3. $\text{h}c3$ - $\text{h}f6$ 4. $\text{h}b5$ - $\text{h}b4$ 5. O-O - O-O 6. d3 - d6 7. $\text{h}g5$ - $\text{h}e7$ (Надеждно продължение е $7 \dots \text{h}:c3$ 8. $b:c3$ - $\text{h}e7$ 9. $\text{h}e1$ - $\text{h}d8$) 8. $\text{h}h4$ (Не е опасно за черните 8. $\text{h}:f6$ - $\text{g}:f6$ 9. $\text{h}h4$ - $\text{h}g6$) 8... $c6$ 9. $\text{h}c4$ - $\text{h}g6$ 10. $\text{h}:g6$ - $\text{h}:g6$ 11. f4 - $\text{h}b6+?$ (Опитът за контраатака се оказва некоректен предвид слабо защитения царски фланг на черните. Необходимо беше да се играе 11... $\text{h}c5+$ 12. $\text{h}h1$ - $\text{h}e3$ 13. $\text{h}f3$ - $\text{h}f4$ 14. $\text{h}:f4$ - $e:f4$ 15. $\text{h}:f4$ - $\text{h}e7$ с надеждна позиция.) 12. $\text{h}h1$ - $\text{h}d4$ 13. $\text{h}e1$ - $\text{h}e3?$ (Последователно, но слабо. Правилно беше 13... $e:f$ с последващо 14. $\text{h}e5$, съхранявайки шансове за успешна защита.)

14. f5! (Неприятна изненада. Сега е слабо 14... $\text{h}:f1$ предвид 15. $f:g6$ с разгромна атака. Ако 15... $d5$ (заплашва 16. $\text{h}h4!$) 16. $\text{h}h4$ - $f:g6$ 17. $e:d5$ - $c:d5$ 18. $\text{h}:d5!$ или 17... $\text{h}e8$ 18. $d6+ - \text{h}e6$ 19. $d7!$) 14... $\text{h}:c4$ 15. f6! (Въпреки огромния материален превес, черните нямат удовлетворителна защита от заплахата 16. $\text{h}h4$ с последващо 17. $f:g$) 15... $\text{h}g4$ 16. $\text{h}h4$ - $\text{h}h5$ 17. $g4 - \text{h}e3$ 18. $g:h5$ - $\text{h}:f1$ 19. $h6!!$ /виж диаграмата/ Необичайна позиция. Белите пешки буквально са обсадили царската крепост. От угрозата 20. $h7!$ или 20. $h:g7$ няма защита. Черните се предават.

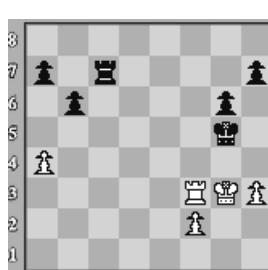

Находката на Ефим Гелер

По своята същност шахматното творчество е ярък индивидуален процес. Спецификата на шахматните състезания обаче допуска намесата на втори лица в хода на двубоите – шахматните секунданти. Те се появяват на сцената сравнително късно, когато в регламента на състезанието се включва и клаузата за отлагането на партиите. Този момент предопределя и намесата им в единоборствата, посредством анализа на отложените позиции.

Красноречива илюстрация в това отношение е двубоят Ботвиник – Фишер от XV шахматна олимпиада на “Златни пясъци” през 1962г.

Този паметен двубой, единствената среща в кариерата на двамата, преминал през изключително драматични перипетии. След петчасова борба в редовното време партията бе отложена в следната трудна позиция за Ботвиник.

Когато Фишер записва скрития си ход, самодоволно става от стола и категорично заявява: “Печеля лесно.” Ботвиник напуска залата загрижен. На сутрешното доиграване обаче той се явява бодър и спокоен. На записания от Фишер ход 45... $\blacksquare c5$ Ботвиник отговаря 46. $\blacksquare f7$ и на автоматичното 46... $\blacksquare a5$ последвало 47. $\blacksquare :h7!!$ Тази блестяща (и спасителна) идея, както сам Ботвиник разкрива след партията, е била намерена в късните среднощи часове от Ефим Гелер, секундант на съветския отбор. Сега поради неудобната позиция на царя, проходните пешки на черните се оказват трудно подвижни. След 47. $\blacksquare :a4$ 4. $h4+!$ - $\mathbb{K}f5$ 5. $\blacksquare f7+$ - $\mathbb{K}e5$ 6. $\blacksquare g7$ борбата продължава още 18 хода, след което се сключва примире.

В светлината на горния епизод здравата логика говори неопровержимо в полза на секундантите. Потърпевшият в случая Роберт Фишер обаче продължи ревниво да отстоява тезата за невмешателство в индивидуалното творчество на шахматистите. Колко е бил прав Фишер си проличава и днес, когато всичко това е

вече история. Шахматът стана много по-динамичен и атрактивен. Секундантите постепенно се оказаха ненужни, а шахматистите са принудени да творят самостоятелно зад шахматното табло.

ЗАБАВНИ СТРАНИЦИ

ЕДИН ШОТЛАНДСКИ ПОДАРЪК.

Синът на един шотландец попитал баща си:

- Татко, какво ще ми подариш днес за рождения ми ден?
- Ще играем една партия шах – отговорил бащата – и ще ти дам един кон аванс.

НАЙ-ОПАСНАТА ИГРА

Английският ръгбист Джо Кестер винаги „се изпълзвал“ от различните травми. Но веднъж, играейки шах през време на почивката на тренировката по ръгби, се развърнувал толкова много от един неприятен ход на противника, че паднал от стола и си счупил едната ръка. След нещастietо пострадалият ръгбист заявиl:

„Шахматът е най-опасната игра, която познавам.“

ИЗЧЕЗНАЛИЯТ ТОП

На един блицтурнир мястото, където се играело, било така тясно, че състезателите седели един до друг с долепени дъски. Един от играчите развил топа си от h1 на h3, а оттам на e3. Това обаче не му попречило няколко хода по-късно да направи малка рокада, като за целта използвал дамския топ a1 на седналия до него състезател. Никой не забелязал този неправилен ход. Играчът с трите топа бързо спечелил, докато този до него, който останал с един топ по-малко, загубил и дълго време след това си блъскдал главата, за да си обясни къде е изчезнал топът му.

ПАРИЖКОТО КАФЕНЕ „РЕЖАНС“

Кафене „Режанс“ в Париж е прочуто с това, че още през XVIII в. е било посещавано от много знаменити личности и прочути шахматисти. Тук са идвали да играят шах Волтер, Дидро, Даламбер и Жан-Жак Русо, а по-късно Робеспир, Наполеон Бонапарт, както и най-бележитите шахматни шампиони от Филидор и Морфи до съвременните гросмайстори.

Казват, че след Великата френска революция в това кафене се появил странен посетител. Всяка вечер той разпалено играел шах и ту печелел, ту губел. Но независимо от резултата в партията винаги много бурно изразявал радостта си, когато един от двата царя ставал мат. Когато най-сетне го попитали защо винаги се радва толкова много, той отговорил: „Аз съм фанатизиран републиканец. Мразя царския институт и винаги ми доставя огромно удоволствие, когато един цар получава мат, независимо от това дали е моят цар или царят на моя противник.“

ШАХМАТНИ ЗАВЕЩАНИЯ

Един английски лорд през целия си живот бил много пристрастен към шахмата. Той имал единствен син, също запален шахматист. Когато почувствуval, че умира, лордът извикал нотариуса и направил завещание. Лордът оставял цялото си огромно имущество на своя син, но при условие никога през живота си, когато играе шах, да не взема „отровната пешка b2“.

Друг шахматист толкова обичал да играе шах, че в завещанието си разпоредил от костите му да бъдат направени шахматни фигури за да може и след смъртта си да играе тази чудна игра още няколко стотин години.

УСПЕШНОТО ЛЕЧЕНИЕ

Един шахматист полуудял. Обхванала го мания за величие. Започнал да се мисли за Боби Фишер, който по това време бил световен шампион, и непрекъснато повтарял това на всички. Наложило се да го настанят в болница и да го лекуват. След известно време съпругата му дошла да го види. Тя се срещнала с лекуващия лекар и го попитала как върви лечението на мъжа ѝ.

– Много добре – отговорил лекарят. – Настъпило е значително подобрение. При постъпването в болницата съпругът ви мислеше, че е световният шампион Роберт Фишер, а сега поддържа, че е само аржентинският гросмайстор Мигuel Найдорф.

СИЛНИЯТ ХОД

Преди започването на някакво отборно състезание капитанът на единия отбор изпаднал в голямо затруднение. В последния момент му съобщили, че един от участниците е възпрепятстван да играе, а нямало и резервни състезатели. Капитанът започнал да търси подходящ шахматист. Един много слаб любител си предложил услугите. Капитанът дълго се колебал дали да го включи в отбора, но поради липсата на друг състезател се съгласил.

Състезанието започнало и колкото пъти капитанът минавал край любителя, толкова пъти изпадал във все по-лошо настроение. Любителят играел много слабо и позицията му ставала все по-бездадеждна. Когато капитанът се примирил с мисълта, че тази партия е загубена, изведнъж любителят се явил сияещ от радост и му съобщил, че е спечелил.

– Но как е възможно? – учудил се капитанът. – Вие имахте напълно безнадеждна позиция.

– Така е – съгласил се любителят, – но в решителния момент направих много силен ход. Нападнах с моята дама дамата на противника, която се намираше на дамското крило, и за да го заблудя извиках „шах”, гледайки към царя му на царското крило. Противникът се стресна, премести царя си и аз взех неговата дама.

– Всичко това е много хубаво – казал капитанът, – но какво щяхте да направите, ако той беше забелязал, че не нападате царя, а дамата и беше сменил дамите?

– Е, та тук именно се крие силата на моя ход – отговорил с гордост любителят.
– Работата е там, че моята дама не беше защитена.

ПРОВЕРЕНИЯТ МАТЕРИАЛ

През 1894 г. в Лондон излязла книгата „Рицари и крале на шахмата”, чийто автор бил свещеникът Джон Макдонал. Тя представлявала сборник от анекdotи и забавни истории за тогавашните водещи шахматисти. В предговора на книгата авторът отбелязва, че е използвал изключително „проверен материал” и добавя: „Когато забележа, че докато държа проповед в църквата моите енориashi дремят, започвам да разказвам някоя от историите в тази книга. Тогава те тутакси се разсыпват и наострят уши.”

ПРИКЛЮЧЕНИЯ В ЦАЙТНОТА

Когато времето за мислене не стига и флагчето на часовника заплашва всеки момент да падне, противниците изпадат в голямо напрежение. Този, който е в цайтнот, отчаяно търси как да се спаси, а неговият противник се опитва по всякаяв начин да използва положението, за да спечели играта. През 1938 г. на първенството на ВЦСПС в Ленинград в партията Копаев – Мазел черните изпаднали в голям цайтнот, поради което Мазел престанал да записва ходовете. За да се ориентира, той започнал да гледа бланката на противника си. Но Копаев имал лоша позиция и не желал да помага на своя противник, затова той преместил бланката си под масата. Тогава Мазел се озовал в пълна неизвестност, колко хода са изиграни и минал ли е цайтнота. Той започнал да играе много бързо, оставил фигура под удар и се предал. След като Копаев извадил бланката изпод масата, станало ясно, че грешката е била направена на 52.ход, т.е. след като контролата била минала.

А ето и един друг, още по-драматичен случай. На голям международен турнир в един от кръговете се срещнали един известен гросмайстор и един млад майстор. Гросмайсторът играл на печалба. Той започнал да атакува яростно своя противник и постепенно получил голямо преимущество. През време на борбата обаче изразходвал почти цялото си време за мислене и за последните ходове му оставали 1-2 минути. Младият майстор не се предавал, а изведнъж гросмайсторът почувствуval силно желание да задоволи своя естествена нужда. След като направил своя ход, той станал, за да изтича до съответното място. Като видял това, противникът му вдигнал ръка и посегнал към една от фигураните. Гросмайсторът виждал, че ако се отдалечи от залата, след като неговият противник вече е играл ход, флагчето на часовника му ще падне. Затова седнал отново на мястото си в очакване на противниковия отговор. Младият майстор, който бил схванал неприятното положение, в което е попаднал противникът му, оттеглил ръката си и продължил да мисли. Гросмайсторът се опитал отново да стане, но младият майстор пак вдигнал ръка, за да направи ход. Така мъчението продължило, докато издръжливостта на гросмайстора почти привършила. Тогава той решил да прибегне до хитрост. Скочил от стола и излязъл от залата, но се спрял до вратата и се скрил зад една завеса. Мислейки, че противникът му се е отдалечил от залата, младият майстор направил хода си. Като видял това, гросмайсторът изскочил от скривалището си, върнал се на масата и с ефектна жервта на топ обявил мат в три хода.

Изобщо шахматният часовник оказва много силно психическо въздействие върху играчите и понякога, когато наближи цайтнота, те се държат като обезумели. Гросмайстор Котов разказва, че на един турнир през 1963г. австралийският майстор Табак изпаднал в такова възбуждение под въздействието на цайтнота, че започнал да вика: "Кой е на ход, кой е на ход?" А на един турнир в Москва, когато стрелката на часовника приближила към злокобния час, един от участниците започнал да креци: "Другарю съдия, с кои играя, с бели или с черни?!"

ЖЕРТВА НА ПОПУЛЯРНОСТТА СИ

Преди няколко десетилетия Паул Хойекер минавал за един от най-силните виенски шахматисти и се радвал на голяма популярност в шахматните среди. Той бил винаги материално затруднен и се принуждавал да играе за пари из кафенетата с различни любители.

Един ден Хойекер чакал в едно кафене да дойде някой любител, който би желал да поиграе шах. По едно време влязъл някакъв господин и започнал да се озърта – явно търсил партньор за партия шах. Хойекер отишъл при него и му предложил да поиграйт при залог от няколко крони. Посетителят веднага се съгласил. Преди да седнат на масата, съгласно обичая двамата трябвало да се представят един на друг. Хойекер обаче се страхувал, че ако каже името си, ще уплаши любителя и той няма да иска да играе с него. Затова, покланяйки се, се представил под името Александър Клейн. Какво било учудването му, когато в отговор любителят се поклонил и се представил като Паул Хойекер.

Подготовка преди мача

ЗАБАВНИ СТРАНИЦИ

ОБРАЗЦИ ЗА ДОБРО ДЪРЖАНИЕ ПРИ ИГРА НА ШАХ

През 1903 г. в Монте Карло се състоял международен турнир с 14 участници в 2 кръга. В този турнир всеобщи симпатии спечелил френският участник полковник Моро. Той загубил всички партии, но през цялото времетраене на турнира не изоставил нито изисканите си маниери, нито любезните си обноски, поради което вестниците пишели за него дори повече, отколкото за победителя д-р Тараш. Администрацията на хотела, в който бил отседнал полковникът, му отделила специално помещение, в което да съхранява подаръците, които изпращали почитателите му. Особено много подаръци полковникът започнал да получава към края на турнира. Разни шегаджии, като имали предвид нулите, които били вписани срещу името на Моро в турнирната таблица, започнали да му подаряват по 26 яйца, 26 ябълки, 26 картофа и т. н. При тържественото закриване на турнира любезният полковник от все сърце благодарил на всички участници за уроците, които му дали, и за доставеното удоволствие от загубените партии.

Отговори на задачите от миналия брой:

Задача № 1: 1. $\mathbb{W}h1!$

Задача № 2: 1. $\mathbb{N}e6+$! - $\mathbb{W}:e6$ 2. $\mathbb{W}h6+!!$ - $\mathbb{C}:h6$ 3. $\mathbb{Q}f8\#$

Задача № 3: 1. $\mathbb{Q}h5!!$ - $\mathbb{C}:h5$ 2. $\mathbb{W}g7$ - $h6$ 3. $\mathbb{Q}f6$ - $\mathbb{C}h4$ 4. $\mathbb{W}g6\#$

Задача № 4: 1. $\mathbb{K}d3+$ - $\mathbb{Q}f3+$ (Другите варианти също губят) 2. $\mathbb{K}:f3+$ - $\mathbb{C}g2$ 3. $\mathbb{K}f1$ - $\mathbb{N}c3+$ 4. $\mathbb{C}e1$ - $\mathbb{N}e4$ 5. $\mathbb{K}h1!$ (Принуждава черния цар да се навре под пешката където ще се окаже заклещен.) 5... $\mathbb{C}:h1$ 6. $\mathbb{C}f1$ - $\mathbb{N}g3+$ 7. $\mathbb{C}f2$ - $\mathbb{N}e2$ 8. $\mathbb{C}f1$ и белият цар не може да бъде изгонен от двете полелета.

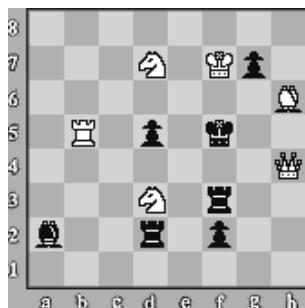
Временно класиране:

1. Николай Петков – 13т.
2. Пенчо Илиев – 13т.
3. Ивайло Белев – 13т.
4. Петър Христов – 13т.
5. Красен Стефанов – 13т.

Трети конкурс за решаване на шахматни задачи и етюди - сезон 2003

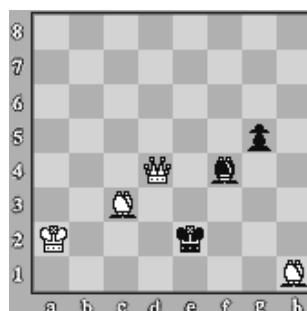
Очакваме вашите писмени отговори на адрес: 5350 Трявна, ул. "П. Р. Славейков" 51 с най-късно пощенско клеймо 30.04.2003 година. На всички участници – успех!

Задача №5

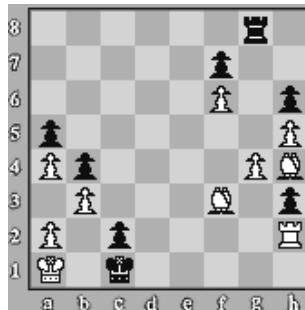
Мат в два хода (2т.)

Задача №6

Мат в три хода (3т.)

Задача №7

Мат в четири хода (4т.)

Задача №8

Белите печелят (4т.)